

I takto může vypadat karanténa

Karanténa – téma více než aktuální

Slovo karanténa pochází z italského slova quaranta, čtyřicet, což bylo označení pro 40 dnů trvající zákaz vrátit se ke břehu pro loď s nemocnou posádkou nebo pasažéry. Středomořské přístavy se tak bránily zavlečení moru a dalších nemocí.

Karanténa je stále nejučinnější prostředek, jak zabránit propuknutí skryté infekce v populaci. A je jedno, o jaké jde onemocnění a o jakou jde populaci. Karanténa v chovu exotických ptáků je hojně skloňována a hojně nedodržována. Všichni o ní vědí, všichni uznávají její důležitost, ale stejně se najde dost a dost

chovatelů, kteří prostě neodolají a zakoupeného ptáka z přepravky pustí hned do chovu. Důvody mohou být různé – důvěryhodný chovatelský zdroj, u kterého žádné infekce nepředpokládáme, lenost karanténu zařizovat, netrpělivost karanténu dodržet, ignorance, protože přece poznám nemocného jedince. Následky jsou většinou stejné – nemocný pták, který je zdrojem nákazy pro dosud zdravý chov, a následné sčítání škod (ať už za veterinární péči nebo faktických).

Ideální je zakoupeného ptáka umístit do úplně odděleného prostoru a zařídit,

aby veškerou péči zajistil člověk, který nepřijde do styku se zdravými ptáky. Existují už komerční karantény, kdy je celou dobu zakoupený papoušek mimo jakýkoli kontakt s dalšími ptáky. Lze využít i nejrůznějších kamarádů a známých, kteří například zrušili chov, ale postarat se umějí a jsou ochotni se na měsíc ujmout jednoho papouška. Chovatel na ošetřování ptáka v karanténě může „využít“ děti nebo manželku, kteří běžně nechodí mezi ostatní chované ptáky.

Dalším ideálem je přísná zoohygiena během karantény. Vzhledem k tomu, že nevíme, v jakém zdravotním stavu nově zakoupený pták je, je lepší předpokládat nejhorší možnou variantu (například infekci PBFĐ) a podle toho se chovat. Misky na vodu i krmení by měly být lehce čistitelné a dezinfikovatelné. Klec, ve které je zakoupený papoušek, by měla být stejně tak vyčistitelná, abychom ji mohli použít i v budoucnu bez rizika přenosu infekce. Místnost, ve které je karanténa, by měla být spíš menší a lehce ukliditelná, bez zbytečných pracholapů, otevřených pytlů s krmivem, ideálně s omyvatelnými stěnami apod.

Během karantény se dostává papoušek do stresu ze změny prostředí, změny ošetřovatele, změny krmení apod. Což je období, kdy je zatížen jeho imunitní systém, a mohou se projevit onemocnění, která do té doby papouškova imunita úspěšně zvládala potlačit. Během karantény by měla být **opakovaně provedena velmi důkladná veterinární prohlídka** včetně vyšetření trusu na přítomnost vajčinek vnitřních parazitů (koprologické vyšetření), vyšetření trusu na přítomnost a složení střevní mikroflóry (nátěr trusu a barvení), vyšetření krve biochemické

VÝHRADNÍ DISTRIBUTOR ZNAČEK BRINSEA A RCOM

Brinsea
Incubation Specialists

DIGITAL INCUBATOR
RCom

- plně automatické líhně a odchovny Brinsea a RCom
- termostaty, prosvětlovačky, teploměry, vlhkoměry
- vyhřívací podložky, topná tělesa, spirály, kabely
- krmítka a napáječky pro drůbež i exotické ptactvo
- vitamíny, antiparazitika, doplňky výživy
- krmiva
- slevy pro velkoodběratele

Petr Veselý
Lihne.cz

Petr Veselý
Letošov 111
683 33 Nesovice
tel.: +420 602 233 309
e-mail: info@lihne.cz
www.lihne.cz

lihne.cz

Použití přepravní klece jako karanténny je velmi praktické pro chovatele, ale nevyhovující pro papouška – malá klec bez hraček, možnosti okusu větví, stejně široká bidla a otevřený prostor ze všech stran bude pro ptáka velmi stresující.

(které nám řekne, v jakém stavu jsou játra, ledviny, jak papoušek metabolizuje minerály a ionty) a hematologické (které nám řekne, jestli jsou počty červených a bílých krvinek v normálu). Další vyšetření můžeme přizpůsobit konkrétní situaci – například pokud pták zvrací, je dobré udělat i výtěr volete apod..

Během karantény vlastně čekáme, jestli se u ptáka projeví nějaké nemocnění, a čekáme tak dlouho, abychom pokryli inkubační doby běžných nákaz. Čím dál víc chovatelů je ochotných do prevence investovat a nechávají otestovat **nejčastější infekční onemocnění laboratorně**. Laboratorní technologie a metody se vyvíjejí neuvěřitelným tempem a výsledky můžeme mít v mnoha případech do 1–2 dnů. Je neocenitelné, když je chovatel ochoten nechat ptáka otestovat a hned první týden karantény se potvrdí infekce, ačkoli je pták bez příznaků. Chovatelé odpadne čekání další měsíc, jestli se nějaká nákaza projeví a neriskuje zavlečení nemoci do chovu bezpříznakovým nosičem.

Na co se během karantény papoušků trochu zapomíná, je to, že stále jde o živého tvora, vnímavého k okolí, s velmi rozvinutou inteligencí. Samozřejmě, že je pro chovatele nebo provozovatele karantény nejjednodušší zavřít ptáka do malé klece, tu pověsit do vykachlíkované místnosti a mít minimum práce s úklidem. Ale papoušek v těchto tristních podmínkách musí vydržet měsíc nebo i déle a nezbláznit se. Posledních několik let se velmi dbá na **enrichment** v chovu papoušků a to by mělo platit i pro karanténny chov. Není přece problém denně doplnit větve na hraní, nainstalovat do klece přírodní hračky, kusy kokosových skořápek, vyměňovat často

bidla a následně vše spálit. Neměl by být problém podávat papouškovi i během karantény pestrá stravu a obměňovat nabídku podle možností. I pampeliška udělá papouškovi v izolaci velkou radost. Myslím, že zvláště v dnešní době bychom se měli umět lépe vcítit do pocitů zvířete zavřeného do karantény bez možnosti jakékoli interakce s jedinci svého druhu. Krásně to ilustruje i tento „post“ na facebooku na odlehčení:

Prosba České psychiatrické společnosti: Přátelé, to, že v karanténě mluvíte se svými zvířátky, rostlinami nebo vybavením domácnosti, je **NORMÁLNÍ**. Kvůli tomu volat nemusíte. Odbornou pomoc vyhledejte, až když Vám začnou odpovídat. Děkuje. Vaši přetížení psychiatři.

MVDr. Jana Leimerová

Veterinární ambulance U Sv. Barbory,

Zábřeh na Moravě

leimerova@veterinazabreh.cz

Foto: autor

Anketa mezi chovateli

Řešíte u svých papoušků a exotického ptactva karantény?

Rinus van den Broek (Nozozemí) – chovatel papoušků žlutotemenných

Karanténou je myšlena separace, je potřeba do ní dát ptáky nemocné nebo nově koupené a držet je mimo chovatelské zařízení.

Karanténa je pro mě část nákupního procesu. Nejprve ze všeho kupuji ptáky pouze od seriózních chovatelů, přímo z jejich chovného zařízení, abych se mohl podívat na voliéry a celkovou kondici všech ptáků! Pokud se mi kvalita a kondice ptáků líbí, koupím je. Nekupuji ptáky od chovatelů, kteří papoušky pouze dokr-

mují. Když kupuji mladého ptáka, vždy musím vidět rodiče! Navíc je rok od roku složitější papírování, takže vždy požadují certifikát původu u papoušků spadajících do CITES B.

Když k nám domů přibude papoušek, musí být:

Dán na šest týdnů do malé klece, která je naprosto oddělena od chovatelského zařízení a doplněna čistou směsí zrnin a vodou.

Každý den je nutné orosení vodou smíchanou s netoxickým VIRESS5, aby se přirozeně ošetřily nemoci způsobené virem, plísněmi nebo bakteriemi.

Každý den (minimálně jednou) sledování jejich trusu a chování.

Pokud jde o chovatele, kterého znám, a nic se za těch šest týdnů v karanténě nestane, dostane pták svou vlastní klec/prolet ve voliére.

Pokud chovatele neznám nebo by byl pták zakoupen na burze (ne v mém případě), postupoval bych stejně, ale vzal bych jej k veterináři a nechal ho otestovat na PBF, polyomaviry, chlamydie a na bornaviry metodou Elisa. Tyto čtyři testy stojí v Holandsku na jednoho ptáka 136 euro.

Alexandre a André Gross (Francie) – chovatel pyzurů a aratingů

Pro všechny nově koupené ptáky máme stejný následující postup:

Když si kupujeme papouška u chovatele nebo na burze, ověřujeme si prvně všechny papíry, pohlaví a jestli souhlasí kroužek. Sleduji také, zda ptákovi nechybějí dráčky nebo něco jiného, zda není hubený, má pěkné opeření a odpovídá standardům. Rovněž se dívám na krmení, kterým krmil původní chovatel. Je nutné, aby směs zrnin odpovídala nárokům na chovaný druh. Často jsou ptáci krmeni příliš bohatým krmením a mají problém s játry nebo skrývají vyhublost, což může být vázáno na skrytou nemoc.

Když už ptáka koupíme, ošetříme ho přípravkem proti vnějším parazitům. Pak ho dáme do karantény minimálně na 40 dní. Karanténa je izolována od zbytku celého chovu. Pro karanténny místnost pak používáme i speciální pár bot.

Během karantény ptáky postupně učíme na naši směs zrnin. Během této periody rovněž kontrolujeme trus a chování samotného ptáka. Klec je velmi striktně čistěna, abychom odhalili případný problém. Po minimálně 40 dnech ptáka pustíme ke zbytku chovu. Při vypouštění ptáka do chovu také používáme speciální pár bot, který používáme výhradně pro tuto činnost.

Pro větší kvalitu a bezpečnost je potřeba všechny ptáky v chovu testovat na všechny nemoci, na které jsou aratingové a pyrurové náchylní (APV, PBF, chlamydie, Pachecova nemoc a bornaviry). Totéž platí pro nové ptáky. To ovšem představuje pro běžného chovatele značné náklady.

Vojtěch Trhoň – chovatel aratingů

Již několik let dbám na karanténu u nově pořízených papoušků. Chovám výlučně aratingy. Nejprve jsem papoušky karanténoval v suterénu domu, kde jsem měl buď klece, nebo voliérky k tomu určené. Krmení těchto karanténovaných papoušků jsem prováděl vždy na konci dne, až po krmení ptáků v chovu. Misky s krmením jsem myl na jiném místě a všechny misky jsem po každém umytí vydezinfikoval – stejně jako své ruce. Rovněž jsem si oblékal jiné oblečení, abych co nejvíce snížil možnost přenosu infekce na ptáky v chovu. Dnes již karanténu provádím v zaměstnání, kde mám na to vyčleněné malé klece, přičemž krmení zajišťují já nebo kolega. Dezinfekce probíhá stejně jako dříve u nás doma. Tím, že jsou nově příchozí ptáci na jiném místě, jsem snížil přenos infekce do chovu na minimum. Karanténu provádím po dobu šesti týdnů. Asi týden po dovozu papoušků odebírám peří a trus. Peří zasílám na kontrolní ověření pohlaví, dále pak na vyšetření virových onemocnění PBF a APV. Z trusu se provádí parazitologické a cytologické vyšetření. Nemyslím si, že je cena těchto základních vyšetření vysoká, ale drahé by bylo si zavléct nějakou chorobu do svého stávajícího malého chovu. Sám jsem musel některé ptáky vracet, jelikož se při karanténě ukázalo, že byli pozitivní

na PBF a APV. Zařazením takovýchto (ač krásných a bez známek infekce) ptáků do chovu by mohlo dojít ke katastrofě.

Tomáš Petržela – chovatel amadin Gouldových

Při nákupu nových ptáků dodržuji vždy desetidenní karanténu, kterou provádím mimo chovnou místnost. To platí i v případě, že jezdím nakupovat přímo k vybraným chovatelům do jejich chovu. Jak se říká, při změně prostředí může ptactvo zareagovat jakkoliv, což platí obzvláště pro amadiny Gouldovy, kterým se ve svém chovu věnuji. Proto během této doby provedu preventivní opatření a všechny nové jedince přelécím přípravkem SCATT a sleduji, jak ptáci zvládají celkový přechod a změnu prostředí (vliv na jejich kondici). Pokud vše probíhá, jak má, po uplynutí této doby jdou ptáci do chovu. Osobně si myslím, že karanténa by měla probíhat u každého nového jedince. I mně se stalo, že mi jeden při koupi naprosto zdravý pták odešel. Byly na něm pozorovány změny trusu a celkově začal být labilní, až přestal přijímat potravu. Po rozboru trusu bylo zjištěno, že se v jeho těle pomnožily bakterie (konkrétně bakterie freundi), a to vzhledem ke zvýšené zátěži a stresu. V případě možné nákazy by tak mohli být ohroženi i ostatní jedinci, kdyby se ptáček dal rovnou do chovu. Někdy se i tohle stane. Zkrátka i tohle patří k chovu. Proto karanténu rozhodně nepodceňovat a dodržovat. Mnoho úspěchu v chovu přeje Tomáš Petržela Ag klub.

Anketu vypracovala Bc. Petra Pelikánová

Foto: Rinus van den Broek

NOVÁ Exota

Časopis pro chovatele exotického ptactva

Vydavatel: Mgr. Jan Sojka
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
e-mail: info@novaexota.eu
www.novaexota.cz, www.novaexota.eu
IČ: 73162086

Inzerce, objednávky a distribuce
Tel.: +420 739 009 276, +420 585 378 340

REDAKČNÍ RADA ČASOPISU Nová EXOTA

Šéfredaktor: Mgr. Jan Sojka

Zástupce šéfredaktora pro ČR
Mgr. Lubomír Tomiška

Zástupce šéfredaktora pro SR
Marek Buranský

ODBORNÁ REDAKČNÍ RADA

RNDr. Bc. Jaromír Vachutka
ptáci obecně a systematika ptáků

Ing. Josef Nožička
jihoameričtí papoušci

Petr Zeman
afričtí papoušci

Emil Antonín
australští papoušci, mutace

Milan Habrcetl
andulky

Bc. Martin Papač, Walther Wiener
genetika ptáků

Lubomír Veselý, Mgr. Radomír Veselý
kanáři, evropské ptactvo, kříženci

MUDr. Michal Straka, CSc.
drobní exoti

Jaroslav Němec
vodní drůbež

Zbyněk Laube
holubi a bažanti

Ing. Vladimír Vondra, Ing. Vít Vojtíšek
fotografie

MVDr. Ľubica Nečasová, MVDr. Jana Leimerová
veterinární poradna

ADRESA REDAKCE

Časopis Nová EXOTA
Zahradní 15, 783 35 Horka nad Moravou
Tel.: 739 009 276
e-mail: sojka@novaexota.eu
(na tuto adresu zasílejte své příspěvky do časopisu)

Grafický návrh: Časopis Nová EXOTA
Registrace: MK ČN E13209
ISSN: 1213 6549

Rozšiřují společnosti:
PNS, a. s.
Mediaprint & Kapa, a. s.

Foto na titulní straně:
Lori korunkový
Parvipsitta (Glossopsitta) porphyrocephala
Foto: Claus Utoft

Za obsah a původnost příspěvků odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo na krácení či úpravu příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí.

www.novaexota.cz, www.novaexota.eu,
www.novaexota.sk

cs-cz.facebook.com/Nová-Exota-
časopis-124158380948808/timeline

Veterinární ambulance U SVATÉ BARBORY

MVDr. Jana Leimerová
Komenského 18a, 789 01 Zábřeh
e-mail: leimerova@veterinazabreh.cz

veterinární ambulance
pro psy, kočky, plazy,
malé hlodavce,
králíky, fretky
a exotické ptactvo

